

NL

PERSDOSSIER

NIEUW IN DE
PERMANENTE OPSTELLING

AFRICA
museum

SAMENVATTING

Het AfricaMuseum presenteert twee vernieuwingen binnen de permanente opstelling.

Vanaf 19 mei opent CollectionsLAB, een kijkatelier in de permanente opstelling waar bezoekers van dichtbij kunnen zien hoe museumobjecten worden geconserveerd, bestudeerd en voorbereid voor tentoonstellingen. Tijdens permanenties staat het team collectiebeheer in het LAB het publiek te woord over restauratie en conservering. Omdat veel objecten een koloniaal verleden hebben, wordt extra aandacht besteed aan ethische vragen rond verantwoordelijkheid, respect en context. CollectionsLAB wil zo uitgroeien tot een plek van transparantie en reflectie over de collecties van het museum.

Op 2 juni opent in de AFROPEA-ruimte Still the Rhythm van beeldhouwer en woordkunstenaar Dieex Bitegets (Goma, DR Congo, 1992), met onder meer werk dat ontstond uit een onderzoeksbezoek aan het museum. AFROPEA is een ruimte voor dialoog en ontmoeting in de permanente opstelling van het AfricaMuseum, ontwikkeld in nauwe samenwerking met mensen uit de Afrikaanse diaspora in België. Ze combineert een vaste presentatie over Afro-descendente gemeenschappen in België met een jaarlijks wisselende installatie van een maker, denker of kunstenaar. Still the Rhythm loopt tot 30 mei 2027.

Beide installaties gaan gepaard met activiteiten. Hou de website in de gaten.

COLLECTIONSLAB

@MRAC-KMMA

CollectionsLAB biedt een blik op het wetenschappelijk werk achter de schermen van het museum. In deze ruimte toont het team collectiebeheer hoe objecten worden geconserveerd, bestudeerd en klaargemaakt voor tentoonstellingen. Wanneer het team actief is en de deuren openstaan, zijn bezoekers welkom om binnen te stappen en vragen te stellen.

Collectiebeheer is een continu proces van zorg, visie en toegankelijkheid. Het doel is de collectie in optimale staat en met grondige documentatie door te geven aan toekomstige generaties. Bezoekers ontdekken welke technieken, materialen en wetenschappelijke methodes worden ingezet om objecten te bewaren, en hoe restauratoren vakmanschap combineren met onderzoek en respect voor het originele materiaal en het verhaal achter elk object.

Het restaureren en conserveren van museumobjecten is een complex en zorgvuldig afgewogen proces. Elke ingreep brengt ethische vragen met zich mee. Veel objecten in de collectie hebben bovendien een koloniaal verleden, wat samenwerking met herkomstgemeenschappen essentieel maakt. Samen wordt onderzocht hoe deze voorwerpen op een eerlijke, respectvolle en transparante manier kunnen worden bestudeerd, bewaard en gepresenteerd.

In dit kader betekent inclusiviteit het actief ruimte maken voor meerdere perspectieven. Zo ontstaat een gedeelde zorg voor erfgoed en een meerstemmige benadering van presentatie en interpretatie.

In edities of invullingen van 4 tot 6 weken bestudeert en behandelt CollectionsLAB telkens groepen objecten uit de collectie. Het ritme van de wissels wordt bepaald door de objecten en de duur van hun restauratie. Elke editie belicht een specifieke uitdaging binnen het collectiebeheer en brengt daarover een gezamenlijk verhaal. Het startschot wordt gegeven met **CollectionsLAB #1. Kuba-cultuur: raffiatextiel en ethische raakvlakken**, een reeks van tien raffiatextielstukken, die verschillende ethische vraagstukken rond kennis en zeggenschap (agency) aan de orde stellen.

KUBA-CULTUUR: RAFFIATEXTIEL

In de eerste editie van CollectionsLAB, van 19 mei tot juni 2026, staan tien raffiatextielen uit de Kuba-cultuur centraal. Deze fragiele stukken worden met grote zorg gerestaureerd in voorbereiding op de tentoonstelling *Possession* (begin 2027, AfricaMuseum). De tentoonstelling *Possession* wil een kritische blik werpen op het ontstaan van koloniale collecties en hoe deze objecten in Europa nieuwe betekenissen krijgen. De Kuba-textielen vormen het vertrekpunt voor het verkennen van vier centrale thema's: de productiewijze van raffiatextiel, de sociale en koninklijke betekenissen van patronen, de manier waarop musea deze objecten documenteren en presenteren, en de hedendaagse voortzetting van dit ambacht in een geglobaliseerde context.

Kuba-textiel. EO.1980.2.2779 @ MRAC - KMMA

ETHISCHE RAAKVLAKKEN

De textielen verbinden de dagelijkse museumpraktijk met bredere maatschappelijke en ethische vraagstukken. Kritiek op musea die kostuums samenstellen uit niet- verwante stukken raakt bijvoorbeeld direct aan vragen rond presentatie en labeling.

Ook vandaag blijven fundamentele vragen actueel: hoe toon je deze objecten op een respectvolle en correcte manier? Wie bepaalt hoe ze worden geïnterpreteerd en beschreven? Wie draagt de kennisautoriteit over een collectie? En waarom blijven verouderde westerse publicaties de referentie voor kennis over dit erfgoed, zelfs voor de herkomstgemeenschappen?

Het startmoment van CollectionsLAB valt samen met de Week van de Belgische Musea. Van 19 tot en met 24 mei beantwoorden de experts van collectiebeheer vragen van het brede publiek rond erfgoedzorg, kennisoverdracht, restauratie en de hedendaagse uitdagingen van Afrikaans erfgoed in musea.

Wat: CollectionsLAB, een open restauratieatelier

Waar: in de permanente zalen van het AfricaMuseum

Wanneer: vanaf 19 mei 2026

Kuba-textiel. EO.1980.2.2787 @ MRAC - KMMA

AFROPEA : STILL THE RHYTHM

Kunstenaar Dieex Bitegets in zijn atelier.
Bilal Arty @ MRAC - KMMA

“Mijn sculpturen ademen een uitgesproken post-dekoloniale geest: ze treden niet enkel op als getuigen van een verleden, maar als actieve dragers van betekenis, gericht op verbinding en een gedeelde toekomst.” Dieex Bitegets

Het AfricaMuseum presenteert in de Afropea-ruimte Still the Rhythm, een solotentoonstelling van beeldhouwer en woordkunstenaar Dieex Bitegets, die loopt van 2/06/2026 tot 30/05/2027. De tentoonstelling brengt twee oeuvres samen: A Cycle Game (2024-2025) en Expressies door het ondergrondse heen (2021-2023).

Samen tonen ze een traject van introspectie, ontmoeting en verbinding. Onder de titel Still the Rhythm vormen de werken één doorlopend narratief, waarin ritme staat voor herhaling, herinnering, transformatie en continuïteit.

A Cycle Game omvat drie felgekleurde gipsen sculpturen, ontstaan uit een onderzoeksbezoek aan het AfricaMuseum in 2024. De confrontatie met de collecties en archieven liet diepe sporen na: verdriet en argwaan vermengen zich met ontdekking en hoop.

De werken reflecteren op hoe het koloniale verleden vandaag blijft doorwerken, en bevragen hoe deze erfenis kan worden hergedacht en getransformeerd.

Het tweede luik, Expressie door het ondergrondse heen, bestaat uit tien bronzen sculpturen die vertrekken vanuit intuïtie en innerlijke beweging. Zowel de titels van de werken als de begeleidende woordkunstbundel zijn in het Nederlands, Engels, Lingala en Swahili. Die meertaligheid weerspiegelt de gelaagde wereld waarbinnen de kunstenaar navigeert en die zijn meervoudige identiteit voortdurend vormgeeft

Sculptuur «Horizontality of Things» uit de serie Expressies door het ondergrondse heen, van Dieex Bitegets. @ Hans Borg

HET MASKER ALS ONTMOETINGSPUNT

Een terugkerend motief in het werk is de fascinatie voor het masker. Aanvankelijk was het een taboe; pas via een toevallig op een toeristenmarkt verkregen exemplaar ontstond een blijvende nieuwsgierigheid.

Die verwondering vloeit voort uit zowel de expressieve kracht als de beladen geschiedenis van het object. Door deze ontmoeting verder te zetten in de collecties van het AfricaMuseum, legt Bitegets de spanning bloot tussen vervreemding en herinterpretatie van een erfgoed dat tegelijk vertrouwd is en vervreemd blijft.

AFROPEA-RUIMTE

AFROPEA is een ruimte voor dialoog en ontmoeting in de permanente opstelling van het AfricaMuseum, ontwikkeld in nauwe samenwerking met mensen uit de Afrikaanse diaspora in België. Ze combineert een vaste presentatie over Afro-descendente gemeenschappen in België met een jaarlijks wisselende installatie van een maker, denker of kunstenaar. De vaste opstelling vertelt het verhaal van Afrikanen uit de Sub-Sahara en Afro-descendente gemeenschappen in België sinds de 16de eeuw hun aanwezigheid, bijdragen en rol in de samenleving. De naam van de zaal is een eerbetoon aan het album Adventures in Afropea 1 van de Belgisch-Congolese groep Zap Mama.

Dieex Bitegets is de derde kunstenaar die het wisselplateau invult, na Rachel Hansoul in 2023 en Sankara Mutoni in 2025.

Zicht op de zaal Afropea @ MRAC - KMMA

ACTIVITEITEN EN ARTIST WALKABOUTS

Op 7 juni organiseert het AfricaMuseum een walkabout met Dieex Bitegets. In de loop van de tentoonstelling staan nog meerdere activiteiten gepland in aanwezigheid van de kunstenaar. Info volgt op www.africamuseum.be

Wat: Still the Rhythm, Dieex Bitegets, 2026

Waar: AFROPEA-ruimte, in de permanente zalen van het AfricaMuseum

Wanneer: Walkabout op 7 juni 2026; tentoonstelling tot 30 mei 2027

Sculptuur «Chaotic Symphony» uit de serie Expressies door het ondergrondse heen, van Dieex Bitegets. @ Hans Borg

Sculptuur «Time and Motion» uit de serie A Cycle Game, van Dieex Bitegets. Bilal Arty @ MRAC - KMMA

